

Marcellus

Waarheid

Waarheid is een eigenschap, een kenmerk van taal. Een uitspraak van mensen kan waar of niet waar zijn. Stel dat ik zou zeggen dat het buiten sneeuwt terwijl de zon stralend aan een blauwe hemel staat, dan kun je mij terecht verwijten dat wat ik zeg niet waar is. Maar als ik zou zeggen dat ik boos ben of teleurgesteld, dan kun je moeilijk twifelen aan de waarheid daarvan. Je kunt wel opmerken dat het je bevreemdt omdat het niet te merken is, maar de waarheid moet je aannemen. Een uitspraak is waar in de mate dat de inhoud ervan overeenstemt met de werkelijkheid óf met onze ervaring. De wereld of de dingen die gebeuren kunnen niet waar of niet-waar zijn – ze zijn er en ze gebeuren gewoon, of we het merken of niet.

Waarheid is een eigenschap, een kenmerk van taal. Waarheid is dus gebonden aan de taal waarin wij denken en spreken. Als dat zo is, dan is het mogelijk om verschillende waarheden te spreken, al naar gelang de taal waarin je denkt en spreekt. Vergelijk het met de temperatuur, die in Fahrenheit, Celsius of in Kelvin kan worden weergegeven. Dan kunnen we niet meer zeggen dat een uitspraak waar is in de mate dat de inhoud ervan overeenstemt met de werkelijkheid óf met onze ervaring. We kunnen namelijk op verschillende manieren denken en spreken over het leven en zolang ze 'werken' zijn ze 'geldig'.

In onze cultuur bestaan twee grote 'talen': de taal van geloof en de taal van wetenschap. Daarvan wordt vaak aangenomen, dat ze moeilijk samengaan. Een misvatting, ze kunnen prima naast elkaar bestaan. Sommige ervaringen laten zich goed in een wetenschappelijke taal beschrijven, andere beter in een geloofstaal. Het kerstverhaal bijvoorbeeld is voor mij een prima geloofstaal om de decembermaand mee door te komen.